

ПРОТОКОЛ № 25
от заседание на Съвет по животновъдство,
проведено на 17.07.2018 г., в МЗХГ, зала „Голям колегиум“

На 17.07.2018 г. от 15:00 часа в Голям колегиум под ръководството на министъра на земеделието, храните и горите г-н Румен Порожанов се проведе заседание на Съвета по животновъдство.

От страна на МЗХГ, освен членове на Съвета присъстваха още: Георги Праматаров – директор на дирекция ДПИЗП; Дора Ненова – директор на дирекция ДПР; Р. Яначков – нач. отдел, дирекция ДПР; От страна на ДФЗ: П. Славчева - зам. изпълнителен директор; По заместване: Симеон Присадашки (А. Йонов); Рангел Матански, Господин Иванов (П. Тодоров); д-р Дияна Попова (д-р Светла Чамова); Атила Седефчев (Сидер Седефчев); Иван Чалъков (Пенка Христова); Цветан Илиев (Румен Андреев); други присъстващи от страна на бранша: Недко Желев, Петър Митев, Радослав Бориславов, Тодор Диклиев, Петър Христов, Христо Николов, Димитър Райков, Андрей Чалъков, Стоян Чуканов, Богдан Борисов; От страна на ОДЗ: Лидия Станкова, Петър Митев, Стоян Укев.

Заседанието беше открито от министър Румен Порожанов, който представи дневният ред и предложи да се започне от т.4 „Предприети мерки във връзка със заболяването чума по дребните преживни животни“, за да може д-р Дамян Илиев (*Изпълнителен директор на Българска агенция по безопасност на храните*) да бъде освободен от заседанието, предвид многото ангажименти, които има във връзка със заболяването.

Министър Порожанов поиска да знае какви въпроси ще бъдат поставени за разглеждане по „т.Разни“ от дневния ред, за да може заседанието да протече делово и да приключи към 17 часа.

Цветан Илиев от „Асоциация на индустриалното свиневъдство“ предложи да се обсъди и ситуацията с африканската чума по свинете.

Симеон Караколев, предложи да се разгледат и предложения по изменение на Закона за животновъдството (ЗЖ), като на въпрос на министър Порожанов за конкретни предложения посочи, че няколкократно е повдиган въпроса по отношение на представителността на животновъдните организации, особено в Консултативния съвет по животновъдство, като посочи че това трябва за залегне и в ЗЖ.

Информация по т.4 - **Предприети мерки във връзка със заболяването чума по дребните преживни животни.**

Министър Порожанов запозна присъстващите с факта, че съвместно с министъра на вътрешните работи е издадена заповед за създаване на щаб за действия по отношение контрола в засегнатите от чумата райони, като са засегнати и мерките за ограничаване

на разпространение на храни със свинско месо на входа на границите и в страна и с африканската чума по свинете.

Д-р Дамян Илиев обясни, че непрекъснато излизат съмнения, за това дали има чума, и че БАБХ е взела прибързани мерки. Каза, че не е лесно да се избиват животни, не е лесно да се въведат такива мерки и неговата позиция е, че ако не може да се работи така, че тия мерки да имат ефективност е по-добре да се откажат от тях, защото това което се случва – да има достъп на хора отвсякъде, на територията на огнище, е под всякаква критика. Да се пречи на Агенцията да работи и мотивът да е да се спасят някакви животни, независимо как изглежда това от страни - това може да компрометира всичко. Може да доведе до това да се появи заболяване и на други места в страната. Не приема обвинението, че влизат като „разбойници“ през нощта, защото при такива мерки всички се опитват предварително да скрият животните, защото се съмняват в действията на институциите – дали и колко ще платят като обезщетение.

Взети са 6000 проби, като не всички са излезли. Има договореност с Европейската комисия да се наложат ограничения за реализация на стоките от ДРД само на ниво общини. Надява се болестта да не се разпространи извън тези общини. Обясни какъв е принципа за вземане на проби – има формула, която важи за различните вирусни заболявания - вземат се проби от определен брой животни от ферма, така че с този определен брой животни, може да се докаже в 95% вероятност наличието на заболяване в цялото стадо. Това, че в началото е нямало клиника, вече не така - има клиника. По отношение карантинирането на животни е несериозно да се говори, че „карантина“ за вирусни заболявания може да е ефикасна. Затова единствено възможни са мерките, които са взети до момента.

Зоните трябва да се спазват, да няма външни хора. Трикилометрова, десеткилометрова - само който си живее там и никакви мероприятия със струпване на хора. Всички трябва да съдействат на органите, на полицията и на ветеринарните власти. Така се спасява бизнес за близо 1 милиард лева. Емисарите от ЕК категорично не допускат коментар по въпроса да се извършва ваксинация:

„Ако сега ваксинираме, можем да постигнем следното, но това всичко са много ако и много процеси: ако постигнем съгласие да ваксинираме само в района на тези общини и това е една лента и след това трябва там да вкараме сентинелни животни. След това трябва да има една лента друга над тях, която да е под особен надзор, но искам да Ви кажа, че тази лента с общини може би 3-4 години ще бъде в същия статус, който е сега, да не може да си реализира продукцията. Единствената ни полза е, че няма да гледаме такива картини, че някой плаче, но той ще заплаче от това, че няма да има никаква сметка да гледа тези животни, защото няма да има какво да ги прави. Това са ограниченията, които се налагат при ваксинацията. Полицията и всички разбраха, че контрола на незаконното движение на животни е основният фактор, който последните години ни докара 3-4 болести. Няма защо да се заблуждаваме, но това не се прави от

администрацията на Агенцията – разкарването на животни. Не мога да приема вината, че това, че има болести ние сме криви...“.

Д-р Илиев обърна внимание, че собствениците на животни носят отговорност за това да не се разнасят заболяванията. По отношение въпроса за регионализацията на заболяванията даде пример с птичия грип в Добрич – от Япония и Украйна са наложили санкции на цялата страна. Много страни, с които имаме контакти, ще откажат да търгуват с България. Припомни също така, че една от най-големите лаборатории в света /Pirbright/, с най-голяма биозащита, преди десетина и повече години, е изпуснала шапния вирус в Англия и загубите им са били около 23 милиона паунда.

В заключение, Д-р Илиев поясни, че вече има снимки от аутопсии, както и снимки с клиника във фермите и умрели животни с клиника на чума и съмненията от страна на бизнеса в компетенциите на БАБХ да сложи диагноза на базата на изследване а не само на клиника, не следва да се използват като оправдание за неизпълнение на разпоредбите на ветеринарните власти.

Министър Порожанов запозна присъстващите с компенсирането и обезщетяването на фермерите за умъртвените животни. Стопаните от Воден и Кости вече трябва да са получили обезщетенията си. Част от стопаните ще получат парите си по банков път, а тези които не са земеделски стопани ще получат парите си в кметствата. Обясни, че са водени много разговори на място и благодари за подкрепата. Поетия ангажимент за размера на обезщетението ще бъде спазен - 160 за шилетата, 140 за агнета и ярета /кози/, като това е минималната цена. В калкулациите, които са направени, цените са значително по-високи, особено за тези под селекционен контрол. За трите ферми под селекционен контрол – средната цена за тези животни е 327 лв., 329 лв., като е изчислена по методологията, изготвена от ИАСРЖ.

За стопанствата, които са под възбрана да реализират произведените суровини има решение на Управителния съвет /УС/ за 25 лв., като на 18 юли сутринта е свикано спешно заседание на УС само по тази точка и сумата ще бъде променена на 40 лв. Освен това, земеделските стопани, заявили обвързано подпомагане и преходна национална помощ ще могат да получат парите си, на базата на протоколи за форсмажор. Допълни също така, че има решение на УС за 7 лв. de minimis на глава животно за всички, като освен това за фермите с до 100-150 животни се обмисля да се извърши обеззаразяване за сметка на държавата.

Министър Порожанов счита, че предвиденото подпомагане е в доста разумни граници и исканията за 300 евро на глава няма как да се изпълнят, още повече да се защитят пред ЕК, от гледна точка на връщане на част от средствата.

Беше засегната и темата за създадения кризисен щаб, чиято цел не е силовото влизане във фермите. Предвид създалата се обстановка щабът е взел решение да се препоръча на областни управители и кметове в десеткилометровата зона да спрат всякакви обществени мероприятия със събиране на хора в заразените територии до

изчистване на карантината. Беше дадена думата на присъстващите за изказвания и становища по темата.

Д-р Трифон Цветков – председател на Българския ветеринарен съюз изрази своята позиция и тази на колегите си, че мерките които са взети от Агенцията и Министерството на земеделието, храните и горите, са адекватни, спешни, бързи и професионални. Обясни, че за пръв път преди да се появи заболяването ръководството на Съюза и Агенцията са осъществили среща на 4 юли, на която е изработена обща концепция за координация и взаимодействие при такива ситуации. За него по-важното и по-правилното е това да се докаже заболяването, а не да се укриваме. Едно укриване води до много други опасни последици.

Другото което е направено – изготвен е списък, за всички области по общини, като в състава на эпизоотичните комисии присъстват всички регистрирани ветеринарни лекари на терен, плюс официалните лекари и областните эпизоотични щабове със съответните телефони. Всички, по всяко време се информират за промените, които настъпват и това трябва да се знае от животновъдите, те имат сключени договори с колеги. Много лесно и бързо могат да получат необходимата информация, която ние ежедневно даваме на техния сайт.

Деан Тодоров – председател на Асоциация за развъждане на млечните породи кози изказа мнението на животновъдите от региона, че няма мерки а има една постановка, цирк. Избиват се животни, а колата, която е дезинфекцирала в Шарково, си тръгна два часа след посещението от министъра. В момента там няма дезинфекция, не е имало и в останалите села. Включи чрез телефонен разговор и животновъд от Шарково – Дойка, собственик на 800 животни, която твърди че 31 броя животни с ушни марки и 40 малки агънца не са вписани в протокола за унищожаване от страна на ветеринарните власти. Поискала е ексхумация на затрапените животни за да се докаже твърдението ѝ. Друг проблем, който посочи, е че съгласно Закона за ветеринарномедицинската дейност, заповедта за унищожаване на такава зараза трябва да е издадена от министъра. Също така при унищожаване на стада „под селекционен контрол“ в комисиите трябва да има представители от ИАСРЖ. В нито едно от всички унищожени стада не е присъствал такъв човек, и не е удостоверил тези животни какви са, от коя порода.

Министър Порожанов призова Деан Тодоров да провери каченото на сайта основание за издаване на заповеди. По отношение на броя на животните обясни, че не е това мястото, на което да се броят животните на даден фермер и препоръча да се извърши проверка по случая.

Мария Степанчева изрази становище, че е правилно представители на Министерството на земеделието, храните и горите и на развъдните организации да не присъстват в тези райони защото те обслужват здрави ферми и заразата не бива да се разнася. Даде пример с нодуларния дерматит – стопани, които са били в заразени ферми за бъдат съпричастни, са разнесли заразата.

Симеон Присадашки взе думата като се разграничи тотално от изказвания от типа, че едва ли не в България нищо не се прави, едва ли не цялата държава е срещу животновъдите в България. Посочи, че през последните четири-пет години това е трети случай на сериозно заболяване – син език, след това дерматита. Благодарни на ръководството на БАБХ, тъй като с първите два случая счита, че се справихме много по-добре и от гърци и всички други около нас. За нодуларния дерматит обърна внимание, че е пряко свързан, тъй като е в говедовъдството и знае за какъв проблем е ставало въпрос. От потърпевшите говедовъди тогава никой не е и помислил да говори срещу Агенцията, срещу ръководството на министерството, всички са гледали как да оправят ситуацията и как това да бъде преодоляно по най-бързия начин. Счита, че мерките трябва да бъдат още по-строги около районите на огнищата, тъй като народопсихологията на българина е такава, че всичко, което е ограничено, има най-голямо желание да го заобикаля и да се правят дребни сметки. Колкото до обезщетенията на фермерите, смята, че те са много по-адекватни в момента, отколкото са били в предишните кризисни ситуации.

Юлия Коюнджийска благодари на ръководството за определените ставки за обезщетения и посочи преди 2-3 години регионите – Кюстендил, Благоевград и Перник, са били един от доста засегнатите райони с бруцелоза и заразен нодуларен дерматит и ставките са били далеч по-ниски. В тяхната семейна ферма, засегната от заболяването бруцелоза, сами са почистили и дезинфекцирали без допълнителни обезщетения. Счита мерките за абсолютно адекватни. Обясни, че когато е констатирано заболяването заразен нодуларен дерматит, е проведен извънреден консултативен съвет по животновъдство за област Кюстендил и заедно с Областната дирекция по безопасност на храните е проведена широка информационна кампания за животновъдите от региона както за превенция, така и за справяне със заболяването не само сами, а съвместно с ветеринарните власти. По същия начин са процедирали при появата на бруцелоза и сега при възникване на чумата по ДРД. Тя сама търси начини да се информира за ситуацията.

Димитър Зоров се присъедини към изводите на д-р Цветков, като участник в процеса, тъй като неговата ферма с овце е може би най-голямата и би бил един от най-големите потърпевши. Счита, че Агенцията по безопасност на храните в конкретния случай, си е свършила работата и при това навреме. Припомни, че когато е възникнал нодуларния дерматит, говедовъдите са притискали властите, че не са взели достатъчно бързо мерки. Сега, когато има и бързината и мерките, има доказателствата за болестта, пак не изнася на някой. Счита, че обезщетенията, особено за стоковите овце, които не са под селекционен контрол, са повече от нормалните. Попита Симеон Караколев, който по медиите говори че обезщетенията не са достатъчни, къде могат да реализират обикновена овца за 230 лв., няма кой да даде 130 лв. за такова животно. Каза също така, че ако ги няма тези мерки, всички собственици ще са трайно потърпевши с години за реализацията на агнетата. Смята, че българите сме доказали, че нямаме почти никакъв морал, и посочи

като пример случая с кравата по време на нодуларния дерматит, – преместването и премаркирането ѝ. Изрази съмнение, че ще се намерят от спасените животни, заради проявеното милосърдие към някои стада, в други краища на България и попита тогава кой ще понесе тази отговорност?

Счита, че когато има адекватно, навременно заплащане и бързина, във всички случаи няма фермер, който би искал да го споходи такова нещо. Когато държавата е гарантирала по някакъв начин, че фермерът ще бъде компенсирани и особено за обикновените /стокови/ стада, на много добра цена и той ще може да си възстанови стадото, ще се почистят оборите, фермерът има една застраховка, която няма застраховател в света, който да плаща при такъв риск 100%.

Информация по т. 5 – Разни – **Предприети мерки свързани със заболяването африканска чума по свинете.**

Министър Порожанов запозна присъстващите със заповедта, свързана с предприетите мерки срещу проникване на африканската чума по свинете на територията на страната, а именно:

„Да се предприемат следните превантивни мерки на територията на цялата страна.

1. Предотвратяване въвеждането на територията на Република България на предназначено за лична консумация свинско месо, суровини и храни, съдържащи в състава си свинско месо от държави, в които има установени огнища на болестта африканска чума по свинете.
2. Органите на Българска агенция по безопасност на храните, МВР и Агенция „Митници“ в рамките на своята компетентност да извършват проверки на транспортните средства и личния багаж на пътниците, влизащи на територията на Република България в нарушение на мярката по т. 1. Откритите суровини и храни да се изземват и предават за унищожаване съгласно нормативните изисквания.
3. Директорите на областните дирекции по безопасност на храните, на територията на които има граничен контролен пункт да организират извършването на дезинфекция на влизащите в страната транспортни средства.
4. Да се извършват стриктни проверки на транспортните средства, превозващи дивеч, живи животни, птици и фуражи. При проверките да се изискват документи съпровождащи пратката и да се следи за спазване на изискванията за хуманно отношение към животните по време на транспортиране и на фуражните забрани определени в правото на ЕС.
5. При установяване или получаване на сигнали за умрели животни и птици – диви и домашни, да бъде уведомена съответната ОДБХ, на чиято територия са намерени трупите на животните.
6. В случай на нерегламентирано въвеждане и транспортиране на дивеч, живи животни и птици или суровини и храни от животински произход на територията на страната, да бъде уведомявана съответната ОДБХ.

7. В зоните с установени заразни болести по т. 1 органите на МВР да оказват съдействие на служителите на БАБХ по изпълнение на мерките разпоредени със заповеди на изпълнителния директор на БАБХ.

8. Изпълнителна агенция по горите да организира изграждането на електропастири и други подходящи съоръжения за възпрепятстване преминаването на животни по протежение на държавната сухопътна граница.”

Д-р Дамян Илиев каза, че е установил пропуск по отношение на Дунавската пристанищна администрация, и своевременно съвместно с министъра на транспорта ще се разпоредят мерки. Има проблем с дезинфекцията - решението е да се прави избирателно само там, където бъдат открити храни. При този трафик не можем да си позволим на границите, които са европейски, да сложим такава дезинфекция, каквато има на турската граница. Агенцията има добра координация с полицията. Всички коли, в които бъдат намерени опасни храни, ще бъдат дезинфекцирани.

Посочи също така, че трябва да се обърне внимание на индустриалните ферми, и тяхната защита при тази ситуация. В момента се правят проверки на тяхната биосигурност. Наличието на технически възможности за биосигурност – не винаги означава, че те се ползват. Ще се предложи на фермите, да имат готовност за контингенс план - ако избухне заболяване какво да се прави. Другото, което вече трябва да се обсъжда е десеткилометровата зона. Ако до една индустриална ферма има село на три или на пет километра и избухне заболяването, индустриалната ферма гори икономически. Няма да се убиват животните, но ще си стоят там. Това е реалната действителност.

Ветеринарните власти непрекъснато са нащрек. Комуникацията със служителите по горите е добра – за всяко умряло прасе едновременно са информирани и БАБХ и изпълнителния директор на Агенцията по горите. Разработва се приложение за мобилни телефони, за да може щом някъде се установи труп да може да се регистрират джипи ес координати и да се предприемат ограничителните мерки наоколо. Положението е сериозно, над 300 огнища има в Румъния.

Министър Порожанов допълни, че преди две или три седмици е внесъл оперативен доклад на заседание на Министерския съвет. Има два типа мерки – превантивни и при настъпване на заболяването, като готовност. Запознал е Министерския съвет с необходимостта от превантивните мерки. Те включват закупуване на диагностикум, облекла и най-различни други неща. Министър Радев също го е обявил, Пътната агенция, почистване на пътищата, особено тези около ГКПП, където пътуващите спират да се хранят, изхвърлят си храните както от тирове, така и потока от туристи, който се движи, както и трафика между Турция и Европа.

Цветан Илиев благодари за информацията и посочи, че асоциацията на индустриалните свиневади е в контакт с д-р Илиев и министерството от доста време за всички тези мерки. Счита, че вече трябва да се предприемат мерки от втория етап - да се

осигурят санитарни коридори, да има този тип подготовка, евентуално да се помисли за разчистване на задни дворове в десеткилометровите зони около по-големите индустриални ферми. Опасява се, че ние дори като държава в момента нямаме готовността да се справим със загробване, изгаряне или каквото и да е било, защото това са 2000 тона месо, и можем да си представим какво ще се случи.

Министър Порожанов обърна внимание, че трябва да се организира среща с представители на сектора, за да се установи докъде са запознати с всички мерки, които следва да се предприемат.

Цветан Илиев счита, че максимално бързо трябва да се осъществи такава среща, и по темата да се подготвят предварителни калкулации. Като професионални производители са наясно, че ако се случи нещо ще има унищожени животни. Въпросът се свежда до това да има подготвени адекватни като калкулации обезщетения, информация за стопаните какво да очакват, така че да не се стигне до фалити, тежки финансови състояния за по-големи производители. Това са неща, които следва своевременно да се обсъдят и да се даде информация на членове какво и как да очакват.

Заместник-министър Цветан Димитров обясни, че има един предварителен анализ, който е изготвен още зимата. Съгласуван е с Агенцията по храните. Има ги тези изчисления, направени са съвместно с Агенцията, установена е и трикилометрова, и десеткилометрова зона, но въпреки всичко ще се осъществи една нарочна среща, за да се изясни ситуацията.

Д-р Трифон Цветков направи предложение в пунктовете, които не са регламентирани – примерно Оряхово, които граничат с Румъния също да има дезинфекция, защото контакта е непосредствен. Трябва да се вземат мерки и срещу популацията на дивите свине.

Д-р Добрин Папазов счита за много важно да се идентифицира личния сектор - например с нарочна заповед всички областни дирекции, общински лекари по селата, съвместно с кметовете. Всяко прасе с марка, защото те се движат на вълни, увеличават се, намаляват се и там е най-голямата пробойна. В индустриална ферма трудно ще влезе чума директно. Тя ще влезе от личния сектор, откъдето ще изгърмят всички други. Личният сектор е една минимална част от свиневъдството в България.

Нужен е и голям контрол и в кланиците. Когато се закара камион с животни, не всички кланици са оборудвани достатъчно добре с дезинфекционни площадки и машини за дезинфекция. Счита, че там нещата не са на 100%, а там е средището на свине и е възможно да стане разпространение на чума.

Информация по т. 1 - **Предоставяне на информация във връзка с новости при осъществяването на контролните дейности при селекцията и репродукцията в животновъдството.**

Докладва Георги Йорданов: припомни че повечето от мерките за контрол върху развъдните организации през 2018 г. са обсъждани на Съвета по генетични ресурси, също

така и на един от съветите по животновъдство. Разглеждат се в два аспекта - мерки, които обхващат административно-финансовата част в развъдната организация и мерки, които са в специализираната или зоотехническата част на развъдните организации:

- Развъдните организации на всяко първо число да представят график в Изпълнителната агенция с дейностите, които ще извършват - млечни контроли, линейни оценки, бонитировки и други дейности; Изпълнителната агенция ще контролира броя, образованието и квалификацията на служителите в развъдните организации;
- Разходите за труд следва да бъдат разпределени по следната схема – 60% труд, 40% разходи за обезпечаване на дейността от средствата, които развъдните организации получават от Държавен фонд „Земеделие“ и респективно от частта, които те си набавят от фермерите; 70% от персонала трябва да бъде на трудов договор и 30% на граждански договори;
- създаване на електронна родословна книга за всички развъдни организации;
- през 2018 г. ще бъде извършен ДНК анализ на част от поголовието в говедовъдството само за тази година

В заключение, посочи, че до края на 2018 г. ще има Единен национален регистър на мъжките разплодници в говедовъдството и биволовъдството - такъв, какъвто трябва да бъде със зоотехническия сертификат, снимка, педигре, ДНК профил на бика.

През тази година в ДНК лабораторията ще бъдат изследвани 4800 броя проби ДНК. Около 1200 са на мъжки разплодници участвали в развъдния процес през 2015, 2016 и 2017 г. Основната част ще бъдат юници, които са навършили 24 месеца и са записани в главния раздел на родословната книга.

По отношение на проверките, нещата са рутинни. Ще има проверки, които са на терен. Ще останат породна принадлежност на животните и дейности, които организацията извършва зоотехнически – бонитировките, оценка на стадата. Третият вид проверки са по сигнал, по Закона за животновъдството. Обърна внимание на факта, че през 2018 г. ще се обърне особено голямо внимание във всички въдства на стадата, които участват за първи път за подпомагане.

Проф. Николов се обърна към развъдните организации и коментира, че е хубаво да искаме в тях да работят професионалисти, но в същото време проблема с кадрите е „ужасен“ - в Аграрния университет в Пловдив, където се обучават зооинженери, и в Тракийския университет, годишно излизат по 10-15 човека. Определи ситуацията като абсурдна! Призова асоциациите да предприемат мерки и да стимулират обучението на специалисти, защото след 4-5 години няма кой да работи в животновъдния сектор.

Заместник-министър Димитров даде думата за коментари.

Дарина Шишкова счита, че трябва да се наблегне на сертификатите и по специално на подписите им, защото има информация, за издадени сертификати от хора, които не са зооинженери и ДФЗ ги приема. Съответно тези животни се счита че са под селекционен

контрол, като стопаните получават пари. Призова в проверките да бъде включено и това – кой издава сертификатите.

Цветан Цочев от Асоциация за развъждане на кафявата порода коментира, че що се отнася до електронните родословни книги, ако развъдната организация иска да получи един качествен софтуер, това струва сериозни пари и попита дали няма възможност през 2019 г. еднократно да се изплати помощ точно за разработване и закупуване на софтуер.

Информация по т.2 - **Наредба № 3 от 17.02.2015 г. за условията и реда за прилагане на схемите за директни плащания, във връзка с отменения чл. 23.**

Заместник-Министър Вергиния Кръстева обясни ситуацията с отменения чл.23 и липсата на какъвто и да било текст, поради отмяната му от петчленния състав на ВАС. Подготвя се Наредба за изменение и допълнение, с цел да се финализира Кампания 2018 г., по която има приети заявления при така нотифицираните правила. Даде думата на Георги Праматаров – директор на дирекция „Директни плащания и идентификация на земеделските парцели“ за подробно разяснение.

Георги Праматаров обърна внимание, че след решението на Върховен административен съд, сме в ситуация без аналог, в която имаме схема, по която са приети заявления за подпомагане. Тези заявления и въобще периода на заявяване вече е приключил и не може да се правят каквито и да било корекции. Тази схема, по която има подадени и приети със стартирали обработки заявления за подпомагане, остава без правила, тоест без условия за допустимост и подпомагане. При това положение естествено и проверките не могат да бъдат продължени и финализирани за 2018 г., нито за 2017 г. Ако има някакъв висящ случай може да бъде довършен.

В тази връзка, съвместно с юристите в министерството, се изготвят спешни проекти и до края на тази седмица или другата би трябвало да е готов Проектът на Наредба за допълнение на Наредба № 3 от 2015 г. за условията и реда за прилагане на схемите за директни плащания, чрез която се цели възстановяването на чл. 23 като текст, който да определи правилата, за да бъдат продължени като разглеждане тези вече приети заявления. Това се прави много спешно, защото трябва да се случи най-късно в началото на септември, за да могат да бъдат ефективно приложени съответните проверки - извършени преди да изтече срока за задържане на животните. Наредбата за допълнение на Наредба № 3, ще бъде придружена със съответните документи по Закона за нормативните актове – анализи, обосновки, оценки, липсата на които беше един от основните мотиви за отмяна на член 23.

Симеон Караколев репликира г-н Праматаров и препоръча когато цитира решението на съда да не го тълкува, а да чете всичко, което е написано в него.

Заместник-министър Кръстева напомни на г-н Караколев, че на срещата на която са били поканени да присъстват, министър Порожанов им е дал възможност да се свържат с юристите си, които имат различно тълкуване на чл. 23, различно тълкуване на решението на ВАС, да се направи съвместна среща с юристите на МЗХГ, за да се обсъди къде се

разминават юридическите мнения. Представителите на асоциацията не са дали никакъв сигнал и техните юристи не са се свързали с юристите на МЗХГ.

Симеон Караколев отговори, че понеже юристите на двете страни са на едно мнение, затова не са се обадили – трябва нов чл.23.

Министър Порожанов напомни на Симеон Караколев за водения разговор относно това, че юристите на асоциацията тълкуват, че може при сегашната нотификация, на база на решението да се третира по друг начин новия чл. 23, в разрез с това което е одобрено в комисията, както и от начина, по който е стартирала кампанията през тази година. Затова е изразил съгласие да се изслушат мненията, да се прегледат от юристите и да го обсъдят, но те не реагирани по този начин.

Симеон Караколев отново повтори, че според мнението на техните юристи трябва да се разработи напълно нов член 23 и да се приеме.

Министър Порожанов отговори, че относно съдържанието на чл.23 са налице противоречия.

Симеон Караколев счита, че мотивите на съда сигурно вече са анализирани от експертите на МЗХГ, но това не е само оценката на нормативния акт, има и други причини, които са посочени в решението.

Дарина Шишкова от Обединени български животновъди, поиска обяснение от Симеон Караколев защо в Управителния съвет на НОКА са включени 4-5 човека, без те самите да знаят и да са давали съгласието си затова, както и как са участвали във вземането на решението за обжалване на Наредба №3. Как така се стигна дотук, че до момента никой да не е намерил време да ги уведоми, че са вписани по някакъв начин. Кой си е позволил да злоупотребява с техните имена, данни и подписи.

Министър Порожанов призова, ако има злоупотреби да поскат писмено обяснение от асоциацията, тъй като на Съвета по животновъдство не мястото за спорове по тези въпроси.

Янка Попова също беше против да се коментира този въпрос на СЖ. Изказа становище, че се усеща непоносимост между бранша, между отделните представители и попита така ли ще се работи занапред.

Министър Порожанов отказа да коментира междуличностни отношения и посочи, че включването на производител по телефона е неприемливо.

Мария Степанчева отговори на г-жа Попова, че това разделение в животновъдния бранш е провокирано от овцевъдите. Проблеми има не само в овцевъдството. Проблемът е бил изключително голям и в говедовъдството, и в биволовъдството, но те не са тръгнали сами, по отделни сектори за среща с ръководството на МЗХГ и да говорят колко е тежко положението. Припомни, че по време на нодуларния дерматит, почистването и дезинфекцията са били за сметка на стопаните, както и подпомагането по държавната помощ de minimis е било за всички сектори а не както сега овцевъдите искат само за себе си. Предложи за следващ консултативен съвет да се изготви една справка - какви

средства са ползвали асоциациите за изложения, по отделни хора - кой колко е взел. Призова и за единство в бранша.

Министър Порожанов предложи, да се премине към разглеждането на предложенията за промяна на обвързаната подкрепа за 2019 г., тъй като нотификацията пред ЕК трябва да се изпрати до 1 август 2018 г. Обясни, че се работи в синхрон и с производителите на плодове и зеленчуци, тъй като и там има проблеми с начина на определяне на добива, ставките и така нататък. И те не са доволни, че съотношението на бюджета е 60 на 40 в полза на животновъдството.

Танчо Колев посочи, че има напрежение между животновъди и зеленчукопроизводители, но не трябва да се забравя, че има намаление на бюджета - от 13 на 10%, но имаме право отделно да поискаме за зеленчукопроизводителите едни 4,5%, които в предишния период, те не са защитили.

Информация по т.3 - **Предложение за промени в обвързаната подкрепа за Кампании 2019-2020 г.**

Докладва Силвия Василева: представи презентация, като припомни размера на средствата, които се предоставят за сектора от месец август 2016 г. - около 122 милиона лева. Прилагат се осем схеми за обвързана подкрепа. Съотношението на средствата между схемите е следното: основен дял се разпределя по схемите за едри преживни под селекционен контрол, следват схемата за дребни преживни под СК, схемата за стокови млечни крави и схемата за месодайни крави и/или юници. Най-нисък е дялът на средствата по новата схема за млечни крави в планински райони от 5-9 животни - 0,9 %.

През двете години от прилагане на схемите, през 2018 г. има намаление в броя на заявените животни само по две от тях - схемата за стокови млечни крави и тази за дребни преживни животни в планинските райони (от 10 до 49) животни. Показан е и процента на установените през 2017 г. животни: 99% е по схемата за дребни преживни в планински райони 10-49; 93% е по схема ЕЖСК-месо; 87% по ЕЖСК -мляко; 90% при дребни преживни под селекционен контрол, 78 % при млечни крави в планински райони; 77% по схемата за месодайни крави и/или юници; 55% при млечни крави стокови и 63% до схемата за биволи.

По всички схеми имаме изплащане на по-големи ставки в сравнение с нотифицираните през 2016 г., като има само едно незначително намаление, в рамките на стотинки при дребни преживни под селекционен контрол до 300 животни.

Относно предложението за промяна на схемите. На базата на анализите за брой установени животни, брой заявени животни, се предлага шест от схемите да запазят бюджетите си, каквито са към момента и да има промяна на бюджетите само в две от схемите - млечни крави в планински райони - от 5 до 9, като тук нотифицираният бюджет е 1 млн. 200 хиляди. Предлага се да се вземат 480 000 от тази схема и да се насочат към месодайни крави под селекционен контрол. Това се предлага защото, когато беше нотифицирана схемата за този бюджет 1 млн. 200 хиляди, беше подадена информация, че

в планинските райони, броят животни от 5 до 9, е около 7000. През 2017 и 2018 г. подадените заявления показват много по-нисък брой животни, въпреки че това е схемата с най-високия процент установени животни. Наложено е завишението 2017 и 2018 г. – 34%. Поради тази причина, се получава ставка, която може да се каже, че е относително същата спрямо изплатената тази година – 240 лв., и е доста по-висока от онази, която е нотифицирана през месец август 2016 г. – 180 лв. Четиристотин и осемдесет хиляди лева се прехвърлят към месодайни крави под селекционен контрол, като тук бюджета отново е формиран на база нотифицирания бюджет – 3 млн. 250 хиляди, с прехвърлянето става 3 млн. 730 хиляди, като тези животни заявени 2018 г. са в основата за изчисление на модулираната ставка.

Втората група промени са свързани с доказване на реализация. Много разговори са проведени с неправителствени организации, с животновъди и промените по отношение на доказване на реализация или на приплоди са в две посоки. Към настоящия момент при комерсиалните породи – млечните, под селекционен контрол и стокови, се искаше единствено реализация в килограми, а при месодайните само доказване на приплоди в системата. Предложението е да се изисква реализация както от млечни, така и от месодайни със съответните документи за реализация, фактура, документи от клиника. По отношение на автохтонните породи, които до момента бяха изключени изобщо от каквото и да е било доказване на приплоди, се предлага да има изискване за доказване на приплоди, за да не бъдат изключени, отчитайки тяхното значение като национално богатство и национален генофонд.

В същото време има постъпили четири предложения от неправителствения сектор за промяна на схемите. Две от тях са препратени до всички членове на съвета от самите податели – те са от Национална асоциация на овцевъдите и козевъдите и от Национална асоциация на животновъдите отглеждащи млечни породи кози. Двете предложения са идентични. Другите две предложения са от Асоциация за развъждане на месодайни породи говеда и от Сдружение за отглеждане на цигайски породи овце /доц. д-р Иван Иванов е изпратил само до секретариата/.

Цветан Цочев предложи за кафявата порода, която е комбиниран тип да може да доказва или мляко или телета, иначе стопаните ще са оцетени. Предлага и диференциация на количествата мляко по породи.

Янка Попова изрази несъгласие с това предложение, тъй като в продължение на две години овцевъдите доказват с фактури реализацията на мляко и са доказали, че могат да се справят дори и за дзвиските, които не са родили. Отбеляза, че има проблем с козето мляко – няма къде да го продават, защото с фактури не искат да им го купуват.

Георги Николов припомни, че когато е приета Наредба 3, всички присъстващи са били на същата маса. Счита, че всеки който произвежда трябва да мисли къде ще продава продукцията си и дали ще има печалба. Като няма печалба, няма да гледа, няма да продава.

Богдан Борисов също взе думата и попита каква цена удовлетворява животновъдите?

Симеон Караколев отговори, че на тях като преработватели, цените винаги са високи. Не ги обвинява, а обръща внимание, че има изкривяване на пазара, защото има един нормативен акт, който обвързва фермера с изкупвача.

Рангел Матански изрази притеснение дали промяната в нормативния акт ще доведе до това плащанията да не бъдат в настоящата година, за което са се преборили. Исква да отпадне ограничението за подпомагане от 250 животни.

Танчо Колев поиска щом в месодайната схема се подпомагат юница на 8 месеца и в млечните схеми да се подпомагат животни на 12 месеца а за автохтонните породи предлага да доказват 20% продажби с фактури.

Деан Тодоров предлага доказване от всички на 20% ремонтни животни, одобрени спрямо развъдната програма на всяка една асоциация, вписани в родословната книга, одобрени от ИАСРЖ както и строг контрол върху развъдните асоциации като се съблюдава задължението на фермерите, които не използват изкуствено осеменяване на 50 животни да имат по един мъжки разплодник, вписан съгласно изискванията.

Андрей Чалъков запозна присъстващите с изпратените предложения за изменение на схемите за подпомагане. Целта е повишаване на конкурентоспособността на месодайната популация, осмисляне дейността на бикопроизводството от специализираните месодайни породи, добавяне стойност от животинската продукция. Предлагат по схемата за месодайни крави да стане задължителна употребата на бици от месодайно направление, произведени от асоциациите в страната. Също така в стадата, които са в стоково направление, да се използва поне един бик на 50 животни. Предлагат да отпадне доказването на продуктивност по схемата за месодайни крави и/или юници поради това, че юниците не могат да докажат продуктивност. Да се подпомагат животни от допълнителния раздел на родословната книга. За намаляване на административната тежест да се създаде рапорт от системата ВЕТИС, където ясно да се генерира продуктивността.

Мария Степанчева счита обвързаната подкрепа за изключително добра, защото за първи път е дадена възможност този, който произвежда да може да получава подпомагане. Предлага модулираните ставки да отпаднат.

Проф. Николов се изказа относно предложението за 20 % ремонт и помета защо не 25 или 30? Целта на отглеждането на автохтонните породи не е да се печели от тях. Проблемът с автохтонните породи може да се реши - има заповед за тавана на бройките. Друга тема която засегна е за районирането на породите – против е да се отглежда Родопско късорого в Добруджа например. Счита че трябва де подпомагат само чистопородните животни – тоест само от главния раздел на родословната книга.

Това становище беше подкрепено и от Атила Седефчев от асоциацията за автохтонните породи кози в България, който счита че в стадата трябва да има качествени мъжки разплодници. Той счита също, че в доказването на приплоди има логика, поради това че лесно се контролира по служебен път. Предложи да има отделяне на нуклеосовата част от популацията и тези животни да се подпомагат с по-високи ставки.

Димитър Зоров твърдо застана зад обвързаността с реализацията на продукцията. Съгласен е с предложението на Рангел Матански и Степанчева да отпадне прага от 250 животни. Смята, че истинската развъдната дейност, се извършва в средните и големите стопанства. Същото се отнася и до овцете – защо са 300? Примерно, ако прага са 250 крави, колко животински единици и колко овце са това? ($250 * 6,66 = 1665$ овце).

Танчо Колев подкрепи Зоров относно животинските единици.

Деан Тодоров се изказа относно животинските единици и проблемите с доказването на козето мляко – не са литрите защото една коза не дава по 500 грама на ден. Парите определени за обезщетения (40 лв.) няма да покрият и 1/10 от пропуснатите ползи.

Симеон Караколев припомни, че на предходното обсъждане на Наредба № 3 при министър Танева, е попитал защо на обсъждането на такъв нормативен акт няма представител на Министерството на финансите, щом се говори, че трябва да се изсветлява сектора. Те са „за“ да се плащат данъци, но от всички. Иска фактури за всички. Настоя за задължително обвързването в схемата с мъжките разплодни животни. Подкрепя и отпадането на модулираната ставка.

Юлия Коюнджийска обясни по какъв начин е сключила договорите си с изкупвачите и е защитила цената, на която продава продукцията си. Също е „за“ да има фактури за всички. Припомни, че е дадена възможност да се доказва реализация и чрез продажба на произведеното мляко като фураж за други животни.

Янка Попова припомни мотото на протеста, проведен на 30 януари 2017 г. - еднакви правила за всички.

Димитър Зоров подкрепи предложението на Танчо Колев и при схемите за подпомагане на млечни крави да се подпомагат и животните навършили 12 месеца.

В заключение Министър Порожанов обяви, че на база стенограмата, всяко едно предложение ще бъде разгледано и коментирано с него, след което в следващата седмица ще се инициира среща, на която всеки който желае може да дойде и да коментира предложените изменения.

Заседанието на Съвета по животновъдство завърши в 17:45 часа.

Обобщени предложения от заседанието на Съвета по животновъдство, проведено на 17.07.2018 г.:

- ✓ при комбинираните породи да може да се доказва освен мляко и телета приплоди;
- ✓ диференциация на млечността по породи;
- ✓ ограничението от 250 животни да отпадне;
- ✓ в млечното говедовъдство да падне границата от 24 на 12 месеца;
- ✓ автохтонните породи да докажат 20% продажби с фактури;
- ✓ доказване от всички на 20% ремонтни животни, одобрени спрямо развъдната програма на всяка една асоциация, вписани в родословната книга, одобрени от ИАСРЖ;
- ✓ контрол – пряк и косвен, върху развъдните организации със задължение на фермерите, които не използват изкуствено осеменяване да имат по един мъжки разплодник на 50 животни, вписан съгласно изискванията;
- ✓ по схемата за месодайни крави/юници, да стане задължителна употребата на месодайни бици;
- ✓ в стадата, стоково направление, да използват поне един бик на 50 животни, които са родно производство;
- ✓ да отпадне доказването на продуктивност от юници защото те не могат да имат продуктивност;
- ✓ за намаляване на административната тежест да се създаде рапорт от системата ВЕТИС, където ясно да се генерира продуктивността.
- ✓ по схемата за месодайни крави под селекционен контрол да се въведе подпомагане на животните от допълнителния раздел;
- ✓ по схемите за млечни крави също да се регистрират телетата;
- ✓ модулираните ставки да отпаднат;
- ✓ за автохтонните породи да има реализация на приплоди;
- ✓ 20% продажби от автохтонните породи;
- ✓ отделяне на нуклеусовата част от породите от тази, която е стокова;
- ✓ ако се умножат 250 крави по 6,6 това трябва да е тавана на животинските единици за овце и кози (1665 бр.);
- ✓ Фактури за всички;
- ✓ Реализацията за автохтонните породи да е на половина от тази на комерсиалните;

- ✓ Структура на популациите под селекционен контрол - необходимо е определяне на стада, които са генофонд, елитните и репродуктивни стада и се разграничат субсидиите на тази база;
- ✓ Минимален размер на стадата овце под селекционен контрол - 50 овце;
- ✓ Субсидиране на мъжките разплодници - 1 коч на 50 овце;
- ✓ Обвързаната подкрепа да е за всички породи: при млечните – мляко /70 л/ или приплоди /1 реализирано агне/; за месо – 1 реализирано агне/овца; за автохтонни – 0,5 реализирано агне /овца.

Председател:

Румен Порожанов

Министър

Зам.-председател:

Вергиния Кръстева

Заместник-министър

Водил протокола:

/С. Пеева/

* На Съвета се води аудио запис и стенографски протокол, на база на които е изготвен настоящия протокол. Стенографският протокол се съхранява в дирекция „Животновъдство“.